

Socialstyrelsen

Børn og unge med autisme og skolevægring

Viden til gavn

Hikikomori - selv-fængsling

<https://www.youtube.com/watch?v=50Y7R5zP0wc>

Stigning i antallet af børn og unge med autisme

- Antallet af børn og unge med ASF stiger fra 13.250 i 2014 til ca. 18.250 i 2018.

En stigning på **38 pct.** over en 5-årig periode.

- Antallet af børn og unge med ASF pr. 1.000 børn og unge stiger fra 11 i 2014 til 16 i 2018.

En stigning på **39 pct.** over perioden.

Kilde: Socialstyrelsens egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registerdata

Stigning i autismediagnoser

Den største stigning sker blandt børn og unge med infantil autisme, der stiger fra at udgøre ca. 4.850 til at udgøre ca. 7.000.

Det svarer til en stigning på ca. **43 pct.**

Kilde: Socialstyrelsens egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registerdata

Børn og unge med autisme og skolefravær

Gennemsnitligt elevfravær for børn og unge med ASF er **ca. 10 pct.**

Gennemsnitligt elevfravær for børn og unge uden ASF er **ca. 6 pct.**

Særligt sygefravær, men også højere lovligt og ulovligt fravær

Det højeste fravær har børn og unge med Aspergers syndrom, det udgør ca. 12 pct.

Kilde: Socialstyrelsens egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registerdata og registerdata fra Styrelsen for IT og Læring

Fravær på klassetrin

Det gennemsnitlige fravær for børn og unge med AFS er højere på alle klassetrin.

Det højeste fravær ses i 7, 8 og 9. klasse, der også har den største divergens ift. børn uden autisme.

Kilde: Socialstyrelsens egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registerdata og registerdata fra Styrelsen for IT og Læring

Ungdoms- og videregående uddannelser

- **40 pct.** af unge **med** autisme er i gang med(20 pct.) eller har afsluttet en ungdomsuddannelse(20 pct.)
- **79 pct.** af unge **uden** autisme er i gang med eller har afsluttet en ungdomsuddannelse
- **17 pct.** af unge **med** autisme er i gang med eller har afsluttet en videregående uddannelse
- **41 pct.** af unge **uden** autisme er i gang med eller har afsluttet en videregående uddannelse

80 pct. af unge med autisme har enten afbrudt eller er ikke påbegyndt en videregående uddannelse

Kilde: Socialstyrelsens egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registerdata og registerdata fra Styrelsen for IT og Læring

BØRN MED AUTISME OG SKOLEVÆGRING

Hjælp til et skoleliv med autisme

Tag tidligt hånd om skolefravær

Huskeregler altid lige ved hånden

3. Langefinger

Placeret lige i midten er barnet selv, hør på barnet, inddrag barnet, tag udgangspunkt i barnets behov.

4. Ringfinger

Forældrene/familien – anerkendende kommunikation og løbende samarbejde med forældrene er afgørende.

2. Pegefinger

Vær nysgerrig og udforskende, ideer, tænk kreativt, og støt barnet.

5. Lillefinger

Den faglige kontekst – tilrettelæggelse af skoledagen – aftal aktivitetsskift og overgange for barnet – understøttende læringsmiljø og viden om autisme.

1. Tommelfinger

Ind mod dig selv – opdag tidlige tegn på mistrivsel, bekymrende skolefravær – brug din faglighed og systematik – hvad kan du gøre, og hvad har du ansvar for?

6. Håndfladen

Inddragelse, koordinering og samarbejde giver hånden handlekraft.

Børn med autisme og skolefravær

6 temaer

I skole med autisme

Mening og motivation – Særlige risikofaktorer

Forebyggelse af skolefravær

Relationer – Rammesætning – Fysiske rammer

Tegn på mistrivsel

Alle typer af fravær – mistrivsel – Tiltag til glæde for alle børn

Indsatser ved mistrivsel og bekymrende skolefravær

Grundig forberedelse – Starte og slutte opgaver - Overgange

Roller og ansvar ved skolefravær

Inddrag forældrenes viden – Skoleleder – Lærere og pædagoger – Myndighed

Konsekvenser ved skolefravær

På kort og på lang sigt

Læs mere

Socialstyrelsens hjemmeside om børn med autisme og skolevægring

<https://socialstyrelsen.dk/udgivelser/born-med-autisme-og-skolevaegring>

Socialstyrelsen Vidensportalen

<https://vidensportal.dk/handicap/born-med-autisme/born-med-autisme-og-skolevaegring>

Socialstyrelsens hjemmeside *‘Tag tidligt hånd om **skolefravær** – hjælp til et skoleliv med autisme’*

<https://socialstyrelsen.dk/nyheder/2019/tag-tidligt-hand-om-skolefravaer-hos-born-med-autisme>

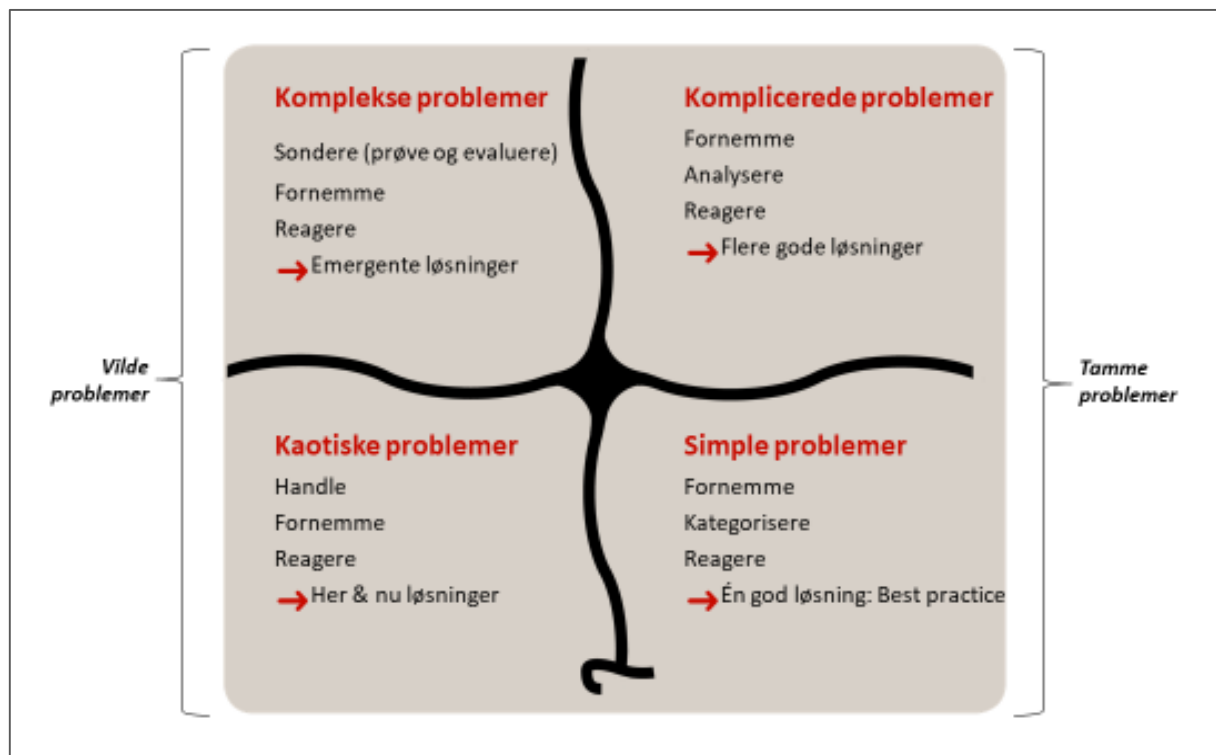
Henvendelser og rådgivningsforløb i VISO

	3. og 4. kvartal 2018	1. og 2. kvartal 2019
Henvendelser	45	102
Rådgivningsforløb	35	52

Processen i VISO

- Kortlægningsrapporten, Børn med autisme og skolevægning (sept. 2016)
- Nedsættelse af udviklingsgrupper, Samarbejde og Barnets Perspektiv
- Dialogskema som et redskab i rådgivningsforløb om børn med autisme og skolevægning – systematik!
- Afprøvningsfase i 14 rådgivningsforløb med 6 leverandører (8 specialister) og 4 konsulenter (april 18 – marts 19)
- Erfaringsopsamling og justering af materialet maj 19
- Skolevægning generelt som et fokusområde de kommende år.

Problemforståelse – tamme og vilde problemer

Problemforståelsesmodel v. Susanne Pihl,
Pihl-Inklusive
- Inspireret af Snowden, 2007

Nøgleord i VISO's rådgivningsforløb

- Problemstillinger og løsninger er et **Fællesskabsanliggende** (Søren Hertz, 2017)
- **At understøtte samarbejdet i netværket** (mål og samarbejdsaftaler)
- **At inddrage barnets perspektiv** (det ydre, det indre, barnets eget perspektiv)
- **Arbejds møder med anvendelse af Dialogskema** (systematik, koordinering, overblik over forløb og samarbejdsaftaler undervejs)

VISOs Dialogskema

Et redskab, der kan systematisere og understøtte samarbejdet og en kontinuerlig inddragelse af barnets perspektiv.

Indhold:

- Forside med kontaktoplysninger.
- Skemaet mål og samarbejdsaftaler.
- Dagsorden til arbejds møder (for hele netværket).
- Mødeoplæg til arbejds møder (for hele netværket).

Dialogskema / Indhold på arbejds møder

Dagsorden for 1. arbejds møde.

Dato:

1. Velkomst
2. Aktuel status ved gennemgang og evaluering af det hidtidige forløb ud fra målene, herunder:
 - hvordan er barnets/den unges perspektiv inddraget?
 - er alle relevante involveret, fungerer kommunikationen?
 - er roller samt rolle -og opgavefordeling hensigtsmæssig?
 - hvordan har der været arbejdet med at implementere VISO's rådgivning?
 - en fornyet forventningsafstemning og evt. revurdering af mål for forløbet
3. Drøftelse og aftale vedr. det videre forløb
4. Eventuelt.

Mødedeltagere:

Evt. afbud gives til:

Mødeoplæg til 1. arbejds møde (udfyldes af VISO-specialist forud for 1.arbejds møde)

Mødeoplægget er udfyldt af:

Udredning og rådgivning siden sidst:

Hvad er yderligere afdækket? Hvad er der rådgivet om og til hvem samt med hvilken effekt?

Aktuel situation, set fra barnets/den unges perspektiv:

Hvordan ser situationen ud, set fra barnets/den unges eget perspektiv? Hvornår og hvordan er barnet/den unge blevet inddraget?

Aktuel situation, set fra samarbejdsperspektiv:

Hvem er inddraget i sagen? Hvilke roller og opgaver? Hvad fungerer godt? Er der noget, der skal justeres i samarbejdet?

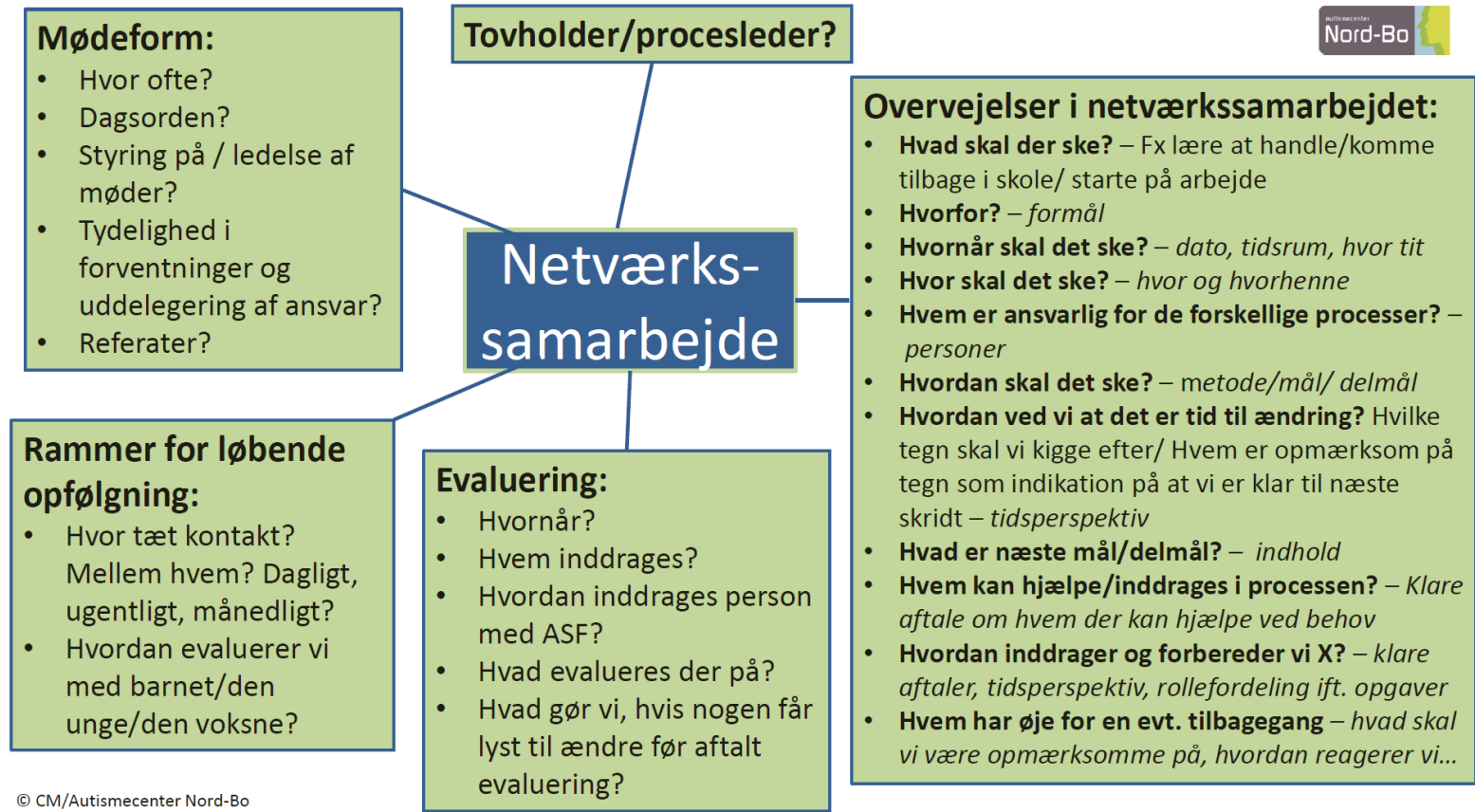
Dialogskema / Mål og samarbejdsaftaler

Mål og samarbejdsaftaler

Det overordnede og langsigtede mål med rådgivningsforløbet: (Udfyldes efter det afklarende møde – og justeres evt. undervejs om nødvendigt)				
Mål for den næste periode	Frem til 1. arbejdsmøde: __-__-20xx	Frem til 2. arbejdsmøde: __-__-20xx	Frem til afsluttende møde: __-__-20xx	Efter rådgivningsforløbet: __-__-20xx
De konkrete mål for den næste periode: (Udfyldes efter hvert møde)				
Rolle- og opgavefordeling: Hvem skal gøre hvad?				
Barnet/den unge				
Forældre/familie og nærmeste netværk Navne:				
VISO-specialist Navne:				
Skole/fritidsinstitution, herunder ledelse Navne:				
PPR, herunder ledelse Navne:				
Forvaltning/myndighed, herunder ledelse Navne:				
Andre? Navne:				
Andre? Navne:				
Evaluering af aftaler skal ske, hvornår?	På næste arbejdsmøde Dato:	På næste arbejdsmøde Dato:	På det afsluttende møde Dato:	Hvornår?

2

Model til netværkssamarbejdet

Indsatsoverblik

Indsatsoverblik - eksempel

Indsats-område	Indsats	Hvem har bevilget/igangsat?	Hvem er modtager af indsatsen?	Hvem yder indsatsen?	Tidsramme for indsatsen?	Aftaler	Punkt tilføjet/ændret af: (dato+navn)
Social-faglig	Aflastning	Rådgiver i familieafdelingen	Aksel/forældre	Aflastningsfamilie Bitten og Mogens Jensen	Aftale 1/6-30/11-18: 1 weekend/mdr. Aftale 1/12-18 -?: Overnatning tirs-ons ulige uger + Fre-søn lige uger	Aflastning fungerer godt, på møde 11/10-18 ønskes øget aflastning. Nye aftaler evalueres maj 19.	1/6-18 Rådgiver Julie Iversen 1/11-18 Rådgiver Julie Iversen
Fritid	§52 Støtte-kontaktperson	Rådgiver i familieafdelingen	Aksel, 12 år	Specialcenteret: Jens Andersen	20 timer/mdr.	Evalueres juli 2019 – rådgiver indkalder	12/12-18 Rådgiver Julie Iversen
Social-faglig	§11 rådgivning	Rådgiver i familieafdelingen	Forældre	Specialpædagogisk konsulent Inge Henriksen	10 timer, periode januar-juli 2019	Evalueres maj 2019 – rådgiver indkalder	1/12-18 Rådgiver Julie Iversen
Skole	Hjemme-undervisning	Skole	Aksel	Solvangskolen/ Klasselærer Erik	4 timer/uge	Langsomt op i tid, forventet opstart i skole igen ca. 1/5-19 på 2 timer/uge.	15/3-19 PPR-psykolog Lisbeth Mohr

- ALDRIG slet i skema, tilføj med angivelse af dato og navn for hver ændring
- Aftal i netværket hvor mange detaljer, der er nødvendige at få ind i skemaet (ikke for mange, ikke for få)
- Kræver borgers/forældres tilladelse at dele oplysninger på tværs af forvaltninger.
- Kan evt. bruges som dokumentation for indsatser: Målsætninger og indsatsernes effekt/manglende effekt.

Centrale beskyttende faktorer

Det samlede netværk omkring barnet

- Solid fælles viden og forståelse af barnet og dets særlige behov og trivsel.
- Samarbejde og koordinering på tværs af skole, hjem og forvaltninger.
- Overskuelige, tydelige mål, med øje for det tempo, forandringen kan finde sted i.
- Løbende tilpasning og opfølgning på målene.
- Fokus på barnets udvikling af livsduelighed, for at ruste barnet til de udfordringer, det møder.
- Afsæt i barnets forudsætninger.
- Aktørkredsen inddrager barnet, så det reelt har mulighed for at bidrage på egne præmisser.
- Kommunikationen i forbindelse med ferie, sygdom og ved større ændringer og overgange i netværket og med barnet.
- Netværket medvirker til at der er forudsigelighed, tydelighed og kontinuitet i barnets hverdag (herunder personkontinuitet), alt efter barnets behov.
- Aktørkredsen diskuterer tiltag og sætter ind allerede ved tidlige tegn på skolevægning.

Tak for opmærksomheden

Dorthe Bevensee, dbev@socialstyrelsen.dk

Gitte Brogaard, gbr@socialstyrelsen.dk